

elengedése a kincstárra nézve kárral járt. A hadi tanács mégis azt ajánlotta, hogy „ex rationibus politicis“ adjanak a szász hercegeknek a lovakra teljesen szabad útlevelet; mert nem csekély jelentőségű dolog, hogy ilyen nagy és jelentős családok jóindulatát az ország számára megtartsák. Ezen az alapon a szász herceg meg is kapta, amit kívánt.

(Köz. pénz. levélt. Hungr.)

Dr. Takáts Sándor.

A székelyhidi és diószegi görög kereskedők kiváltsága. A XVII. században több magyar város görög kereskedői kaptak kiváltságot. Eme kiváltságok majdnem teljesen megegyeznek egymással. Az illető kereskedők ugyanis komániát, avagy külön cézhet alkotván, bizonyos évi adó fejében kamarai védelem mellett engedélyt kapnak a szabad kereskedésre. A tokaji görögök 1667. július 1-én kapnak ilyen kiváltságot, melyet I. Lipót 1690. május 19-én újra megerősít. A diószegi és székelyhidi görögök 1735-ben folyamodtak hasonló kiváltságért. A szepesi kamarai administratio támogatván eme folyamodást, 1735. febr. 4-én, kiállítatja részükre a kért kiváltságlevelet. E szerint a nevezett görögök házakat szerezhetnek, boltokat nyithatnak s Törökországból vagy másunnét bármilyen árut behozhatnak öt per centes adó lefizetése mellett s a heti és országos vásárokon szabadon kereskedhetnek azokkal. Azon görögök, kiknek feleségeik még török területen lagnak, kötelezik magukat, hogy családjukat is Magyarországra hozzák. A kamarai protectio fejében évenként 100 tallért fizetnek. Minden behozott, vagy kivitt áru után a rendes harminczadot is kötelesek megfizetni. A viszálykodások elintézésére maguk közül bírót választhatnak. A bírónak a kamara előtt hűségesküt kell tennie. Ha a kereskedők bevásárlás céljából Törökországba mennek, a választott bírónak be kell jelenteniök elutazásukat s visszajövet a hozott árúkat. A bíró meg a kamarának jelenti be. A görögök vallásukat szabadon gyakorolhatják, de a kath. egyház részére zászlót kell venniök és az úrnapi körmeneten részt kell venniök.

(Köz. pénz. levélt. Hungr. 1736.)

Dr. T. S.

A császári kasza apaldó 1721—1723-ban. Úgy az örökös tartományokban, mint a német birodalomban rendkívül fellendült a kaszakereskedés, mivel a kelet felé való kivitel évről-évre nagy arányban növekedett. A kaszával, sarlóval és a szalmavágóval való kereskedés nagy hasznot hajtván, a kincstár is igyekezett abból a maga részét kivenni. Ha a kaszakereskedést a szó szoros értelmében nem is tette monopoliummá, de az apaldónak nevezett illeték behozásával mégis nagyon megnehezítette a kaszával kereskedők dolgát. Ez az apaldónak nevezett illeték 20 frtra rugott; azaz minden hordó kaszára 20 frt illetéket vetettek. Ezt az illetéket a bécsi „Ministerial Banco Deputation szedte be. Természetes, hogy ezen illetéken kívül még a vámokat, aufslagokat és a harminczadokat is megvették. Így például a Mauthausen-ból Boroszlóig szállított minden hordó kasza vámja 37 frt 13 kr -ra rugott. Megjegyezzük,